

חישוב הנזקים		3. הוצאות ישירות לטיפולים	
1. נזקים ישירים		חומרי חיטוי 4 חודשים $10,000 \times$ ל"י 40,000	
חלב		תרופות 55,000	
חלב, מחיר 2/1980 בל"י		ס"ה הוצאות בטיפולים 95,000	
פחות ניכויים והוצאות הובלה		4. הפסדים במכירת בקר	
נשאר נטו לליטר		הודות לעלית מחיר הבשר באותה תקופה	
הוצאות מזון		התאפשרה קניה חלקית של מבכירות במחיר	
מחיר ק"ג תערובת בל"י		מכירת הבקר, כך שלא נגרם כמעט נזק ישיר (לא	
1.04 ק"ג ליח"מ $\times 0.88$ יח"מ לליטר		כולל חישובי מס).	
הפסד הכנסה לליטר (10.25 - 6.60)		נזקים עקיפים	
הפסד לפרה (653 $\times$ 3.65)		כדי לחזור לגודל העדר שהיה באפריל 1979,	
הפסד לעדר		יש צורך לרכוש 30 מבכירות נוספות מלבד אלו	
אובדן חלב אנטיביוטי		שכבר נרכשו;	
12,000 ליטר חלב $\times 10.25$ בל"י		צפוי שתנובת החלב של המבכירות תהיה	
פחות מזון מוחלף		נמוכה יותר;	
הפסד הכנסה		עד אשר יגיע העדר לגודלו ההתחלתי יהיו	
הוצאת ייבוש חלב אנטיביוטי		גורמי ייצור בלתי מנוצלים כגון: ציוד, עמדות,	
25,000 ליטר		מכון חליבה ועבודה.	
ס"ה הפסדים בגין חלב בל"י		לכל אלה קשה לתת ביטוי מספרי.	
2. ירידה ביעילות ההזנה (טבלה 3).		הנזקים המחושבים (במחירי פברואר 1980):	
$14\% \times 5.75$ (כנ"ל בהוצאות למזון) = 0.80 ל"י		הפסדים של הכנסה מחלב 679,800 ל"י	
לליטר שהם 3,780 ל"י (0.80 ל"י $\times 4726$)		תוספת הוצאה למזון 888,300 ל"י	
ליטר לפרה או		חומרי חיטוי נוספים ותרופות 95,000 ל"י	
888,300		ס"ה הפסד 1,663,100 ל"י	

מה אומר הרוכא?

עצירת שליה בבקר לחלב

ד"ר אורי ספקטור, "החקלאית", פרדס חנה

הבעיה של עצירת שליה בבקר לחלב מוכרת למגדלי הבקר בעולם כולו. הספרות המקצועית מלאה בחומר מעניין הדן בנושא זה על כל היבטיו. נודמן לי לקרוא קטע הדן בבעיה זו והמתחיל בפיסקה האומרת בערך כך: "שיטות שונות מומלצות מפעם לפעם בקשר לטיפול בעצירת שליה אצל הפרה. כל רופא וטרינרי אשר יש לו נסיון בטיפול במקרים כאלה, בוודאי חש ומדגיש שהוא נוהג בשיטת עבודה המשביעה את רצונו. סקירת השיטות השונות של הטיפול מראה קשת רחבה מאוד של טכניקות עבודה, החל מטיפול בשעות הראשונות של עצירת השליה וכלה בשיטת חוסר טיפול מוחלט. בין 2

או בבעל החי שאצלו מגלים את המחסור (בכרס או בדם הפריפרי או בכבד).

אף יתכן שיש כאן נושא תורשתי הקשור או באמהות ממשפחות מסוימות או אולי בפרים מסוימים.

ישנם הגורסים שעצירת שליה נובעת במידה רבה מטיב הטיפול בפרה הממליטה, הן מבחינת מקום ההמלטה והן מבחינת ההתייחסות הראשונית בין האם לבין הוולד (משך הזמן שהוולד נמצא עם האם, האם קיימת יניקה ישירה או לא, וכו').

באופן כללי ניתן לומר שארוע עצירת השליה בעדרי החלב בעולם נע בסביבות 10% בהמלטות "נורמליות" הארוע הוא כ-6% במקרים של לידת תאומים, הארוע מגיע לכדי 50% במקרי הפלה מוצאים כ-30% של עצירת שליה, ובמקרי המלטות קשות – מ-25 עד 50%.

תוצאות העצירה

מה קורה כתוצאה מעצירת שליה? גם בסקרים וגם בספרות המקצועית ידועים מקרים מועטים בלבד של תמותה כתוצאה ישירה מסיבוכים של עצירת שליה (או נכון יותר – כתוצאה מחוסר טיפול בעצירת שליה). אולם הסיבוכים הרציניים הם עקרות, חוסר אפשרות להזריע את הפרה במועד נורמלי אחרי ההמלטה (מועד נורמלי נחשב עד ל-3 חודשים מההמלטה), אחוז התעברות נמוך בהרבה מהמקובל, והוצאות טיפול גבוהות ויקרות.

על הטיפול בעצירה

צורות הטיפול הן, כאמור, שונות ומגוונות, ואינני רוצה להיכנס לפרטים הקטנים שהם בסמכותו של הרופא המטפל. אולם, קיים פרט אחד והוא חשוב: כאשר אתה קורא בספרות המקצועית העולמית או כאשר מזדמן לך לעסוק בנושא בחו"ל, אתה נתקל בפרט זה והוא עלות הטיפול. זהו לדעתי גורם המשפיע בחו"ל בצורה נכבדה ביותר על אופן ביצוע הטיפול, ואילו אצלנו – במסגרת עבודתנו ב"חקלאית" – אין מתייחסים אליו. לכן אצלנו הטיפול עצמו תמיד נעשה בידי הרופא המטפל, בעוד שבחו"ל, בעדר

הקצוות הללו קיימות שיטות טיפול מגוונות המשתנות במשך השנים. טיפולים שונים מומלצים על ידי נושאי אסכולות שונות וכמובן שרבים הוויכוחים, והפרשנויות הן שונות ורבות".

ובכן: זהו קטע שנכתב ופורסם בשנת 1932 ובקלות אפשר היה ליחסו לזמנו אנו. אפשר לבחון את הבעיה מנקודות מבט שונות ולחזות דעה לכל גישה טיפולית שהיא, וברור הוא שלכל רפתן או מדריך, מצד אחד, ולרופא המטפל מצד שני, ישנה מחשבה בנידון ושיטת עבודה המתאימה לדרך מחשבתו.

ברצוני כאן לעורר את הנושא באופן כללי, מבלי לתת כל הנחיות או להשיא עצות.

הסיבות לעצירת שליה

הסיבות המדויקות לעצירת שליה אינן ברורות. קשה גם להגדיר בדיוק מהי בעצם, עצירת שליה. לעתים אתה מוצא שליה מפורקת לחלוטין הנשארת ברחם ואינה נפלטת החוצה, ולעתים השליה כולה מחוברת לכפתורי הרחם ואפילו מספר ימים רב לאחר ההמלטה אין אפשרות להוציאה. באופן כללי ביותר ניתן לומר שקיימות 2 תיאוריות מרכזיות המתייחסות לעצירת שליה. האחת טוענת שזוהי תוצאה של חוסר התכווצות הרחם, ואילו השנייה טוענת שזוהי תוצאה מדלקת כלשהי של השליה (פלאקונטיטיס), הנגרמת ממציאות בקטריאלית מסוימת. לגבי הסיבה הראשונה יש הגורסים שקיים מחסור הורמונלי מסויים הגורם לחוסר הפעילות של הרחם.

ברור לנו שכאשר יש בעדר תופעות של הפלות, של קשיים בהמלטות כתוצאה מוולדות גדולים מדי, של לידת תאומים באחוז גבוה מהנורמלי – הרי שריבוי עצירת שליות מתלווה בפועל לתופעות האלו.

כיום מרבים לטעון כי קיום מחסור בחומרים מסוימים במזון, כגון ויטמין א' או סילניום, מלווה ארוע מוגבר של עצירת שליה. אולם ברור שיש להבחין אם המחסור הוא באדמה המסויימת ממנה מופק המזון, או במזון עצמו,

עקוב אחרי המצב!

ברוב עדרינו ארוע עצירת שליה אינו חורג מהנורמות המקובלות בעולם כפי שהוזכרו לעיל. כל עוד המצב הוא כזה, אין סיבה "להתרגש". על הבוקר לעקוב אחרי המצב בעדרו ואם עוברים מקרי עצירת השליה את הנורמה, צריך הדבר להדליק נורה אדומה. במקרים כאלה יש צורך לחקור ולגלות את הסיבות ולפעול למען מנוע הפסדים כלכליים ניכרים.

לחברנו ד"ר אלי מאיר

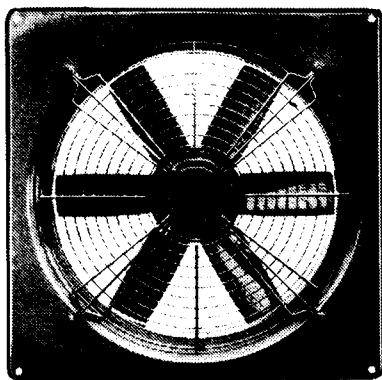
אנו משתתפים באבלך על מות

אביך ז"ל

התאחדות מגדלי בקר
והחקלאית

מסודר, הטיפול שייך לתחום עבודתו של הבוקר. הנוהג המקובל אצלנו, קרי הטיפול בידי הרופא, מאפשר מעקב מבוקר לעתים אף אחרי כל מקרה ומקרה. גם מבחינת מחיר התרופות (בין אם הן ניתנות ישירות לרחם או לגוף) אין מיחסים לכך אצלנו חשיבות כמו בחו"ל, כי התשלום עבורן הינו חלק של התשלום השנתי. נקודה נוספת שלפעמים אין אנו ערים לה, אך חשוב לזכור אותה: אין למהר בטיפול, ומחויץ למקרים יוצאים מהכלל אין כל טעם רפואי לטפל בשליה לפני 72 שעות לאחר ההמלטה. ולאלה השוללים גישה זו יאמר: לא מצאתי בכל הספרות המקצועית הדנה בנושא זה, אף מלה טובה אחת לזכות הקדמת הטיפול! באיזה תכשירים להשתמש, במינונם ובצורתם, בטכניקת הטיפול ובצורתו – אלה הם דברים הניתנים לסמכותו של הרופא המטפל בעדר והמכיר הן את הפרה האינדיווידואלית והן את העדר ותנאי סביבתו.

איוורור נכון ברפת עם המאווררים המעולים בעולם

**לסככות
ולמכון
פועלים ברוב
הרפתות בארץ.**

צריכת חשמל מינימלית
כמות אויר מקסימלית
חסכון ברפת
הגדלת התנובה
הגדלת שיעור התעבורות
החזר ההשקעה תוך שנה.

כנה למומחים.

נציגנו יבקרכם ללא כל התחייבות:

תל אביב, רח' לינקולן 11.
טל. 03) 2912 36-9

אחים פולק
סוכנויות יבוא

